

absolut nødvendig; thi den Bestemmelse, der findes i den nugældende Lov herom, er aldeles ikke tilstrækkelig, hvad der fremgaar af, at man aabenlyst forlanger store Summer i Provision for Indflytning i Lejligheder, der udbydes til Leje. Jeg kender et Eksempel — fra ikke saa lang Tid siden — paa, at en Mand har maattet betale 600 Kr. i Kommission til et Bureau for Fremskaffelse af en Lejlighed — foruden en meget høj Husleje. Ja, der er et æret Medlem af dette Ting, som har meddelt mig, at han fra et Kommissionsbureau har faaet et Brev om, at han kan faa en 5 Værelsers Lejlighed med en høj Husleje, men vel at mærke mod ved Siden deraf at betale 5'000 Kr. een Gang for alle. At man drister sig til noget saadant, turde formentlig vise, at der paa dette Punkt er stor Trang til Bestemmelser, der kan virke hindrende. Af et Domsreferat i københavnske Blade fremgaar det, at Dusører og Gratialer for Fremleje betales i stor Udstrækning. Der er saaledes ad retslig Undersøgelses Vej paavist, at der er betalt indtil 2'000 Kr. for at faa en 5 Værelsers Lejlighed — foruden selve Lejen, og den var ikke billig. Her synes jeg, det er ganske paakrævet, at der sker en Ændring i skærpende Retning.

Man bør ogsaa søge at forhindre, at Husejeren holder en Lejlighed ledig for lettere at kunne sælge Ejendommen og faa mere for den. Det er muligt, at dette Forhold kan komme ind under § 8 i Lovforslaget, men det var neppe nogen Skade til at faa det udtrykt noget mere bestemt. Og naar en Sælger ved Salget betinger sig en Lejlighed fremdeles i Ejendommen, og en anden af den Grund maa rykke ud, er dette efter min Mening ogsaa utilbørligt, fordi det er et Forsøg paa fra Sælgerens Side at skaffe sig en vedvarende Fordel af Ejendommen, ogsaa efter at han har faaet den solgt og godt betalt. Maaske saadanne Demonstrationer kan rammes af § 17, som jeg i Modsætning til den ærede Ordfører for Venstre finder aldeles nødvendig. Men jeg mener, at den Frist, der der er sat for Tvangsudleje gennem Kommunen, nemlig 2 Maaneder, er for lang. Det er en for langsom Forretningsgang, hvis en Ejer skal have to Maaneders Respit, og der er heller ingen Grund til at give saa lang Frist; thi med den Bolignød, der findes for Tiden, kan det afgøres langt hurtigere, hvorvidt Ejeren demonstrerer eller ikke. Disse skærpede Ændringer er jo en Frugt af de Erfaringer, man har gjort. Kommunalbestyrelserne har derfor enstemmigt anbefalet at fortsætte

denne Huslejelovgivning, og Boligudvalget har ligeledes stærkt opfordret dertil.

Jeg skal tilføje, at denne Lovgivning formentlig bør bestaa ogsaa efter Krigen, thi man kan sikkert gaa ud fra, at normale Forhold paa dette Omraade vil der ikke komme i de første Aar efter Krigen, der vil sikkert gaa mange Aar, inden Forholdene bliver, hvad man kan kalde normale i gammel Forstand, og maaske bliver de det aldrig. I alt Fald vilde jeg meget beklage, om den foreslaaede Forlængelse af Lovens Gyldighed til 1921 skulde blive forkortet; det er i alt Fald ikke for længe. Der er en Mængde forskellige Forhold desværre, der gør det ønskeligt, at man ikke helt kommer bort fra denne Huslejelovgivning. Mange Forhold i det daglige Liv gør en saadan Institution ønskelig. Det er saaledes paa et Lejermøde oplyst, at en Købmand flyttede ind i en Ejendom, hvor der aldrig før havde kunnet trives nogen Forretning, men det lykkedes ham at skabe en stor Forretning der. Det varede saa ikke længe, inden Lejen Gang paa Gang blev skruet op, og til sidst solgte Ejeren Ejendommen til en Konkurrent af Købmanden, som sagde denne op, saaledes at han stod paa bar Bund: Ejeren havde taget hele Profitten. Af saadanne Eksempler kan der sikkert nævnes mange. Grosserer, cand. jur. Nielsen oplyste for nylig paa et Møde, at Opførelsen af Bygningen ved Nikolai her i København, der skete under normale Forhold, og hvorved Pladsen tillige blev omreguleret, har bragt Lejerne der omkring en Udgift til Forrentning af 14 Millioner, med hvilket Beløb de nærliggende Grunde er steget i Værdi, hvilken Fordel udelukkende kommer Husejerne til gode.

De 98 pCt. af Lejlighederne findes i Ejendomme, der er opførte før Krigen, kun 2 pCt. er kommet til efter Krigens Begyndelse. Ophæves Huslejelovgivningen, og forsvinder Nævnene, kan man sige sig selv, at de 98 pCt. af Lejlighederne kommer op i Højden med dem i de nye Ejendomme, og det vilde dog være meningsløst. Herimod er der formentlig kun eet Middel, og det er at opretholde Huslejelovgivningen ikke blot til 1921, men ogsaa længere. For Tiden dannes der jo Lejerorganisationer over det hele Land, i de fleste større Byer er der allerede oprettet saadanne store Lejersammenslutninger, og andre Steder arbejdes der stærkt derpaa. Og det er sikkert heldigt: Grundejerne er da ikke alene om at paavirke Stemningen. Som det allerede er bebudet her, kan vi vente at høre fra Lejerorganisationerne. Derved vil